

Jens Napätök'
Naleraq, Inatsisartut

§ 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 154/2026-mut akissut

Ulloq: 15-09-2026
Suliap normua: 2026 - 14400
Allagaatip normua: 26721508

Asasara Jens Napätök'

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqarputit. Apeqqutit uannut akisassanngorlugit innersuussutigineqartut qujassutigaa. Apeqqutit issuarneqartarput tamatumalu kingorna akineqarlutik.

1. Naalakkersuisut peqqinnissamut inatsisit atuuttut malittarisassallu allat atuuttut pillugit naliliinerat naapertorlugu, nunaqarfinni isorliunerusunilu innuttaasut peqqinnissaqarfimmit tunngaviusumik sullississutinik, tassunga ilanngullugit nakorsamit misissortinnerit, peqqissaaneq, kigutilerineq kiisalu peqqissuunissamik siuarsaanermut siunnersuineq, atuisinnaanissaannik qulakkeerininnissamut pisussaaffiit aalajangersimasut suut atuuppat?

Akissut:

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat peqqinnissaqarfiup pingaarnertut pisussaaffii pillugit aalajangersakkat Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi 6. novembari 1997-imeersumi aalajangersarneqarsimasut.

Peqqussut § 1-imi takuneqarsinnaavoq peqqinnissaqarfiup suliassai pingaarnerit tassaasut innuttaasut peqqissusiannik siuarsaanissaq, nappaatinik nappaatinullu assingusunik pissutsinik pinaveersaartitsineq kiisalu inunnik nappaateqartunik nappaatinulluunniit assingusunik pissuteqartunik misissuisarneq, katsorsaasarneq paaqqutarinnittarnerlu. Aamma takuneqarsinnaavoq peqqinnissaqarfiup sulineranik aaqqissuineri innuttaasut najugaqarfigisaminnut apeqqutaatinnagit peqqinnissaqarfiup sullississutaanut naligiimmik periarfissaqarnissaat anguniarneqassasoq.

Naalakkersuisut tamatumata tunngavigalugu naliliipput inatsisit peqqinnissaqarfiup nunami tamarmi innuttaasut, najugaqarfii apeqqutaatinnagit, sapinngisamik tunngaviusumik peqqinnissaqarfimmit sullinneqarnissaat naligiimmik periarfissaqarnissaat anguniarlugu peqqinnissaqarfiup peqqissaanermik suliniutaanik aaqqissuussinissaanut aaqqissuisarnissaanullu pisussaaffiisut. Inatsisit imatut aalajangersagaqanngillat, najugaqarfiit assigiinngitsunik angissusillit ataasiakkaat peqqinnissaqarfimmit sullississutinik qanoq sullinneqassanersut eqqarsaatigalugu qanoq aaqqissuussisoqarnissaanik aalajangersimasumik piumasaqaateqartunik.

Peqqinnissaqarfiup neqeroorutaasa qanoq aalajangersimasumik aaqqissuunneqarnissaat inatsisit sinaakkutaasa iluanni peqqissaanermut tunngasumik ingerlatsinermullu ataatsimoortumik naliliinermik tunngaveqarpoq. Ilaatigut nunap ilusaa, najugaqariaaseq, napparsimasut amerlassusiat, angallannermut periarfissat, silap pissusaa, sulisussarsiornerup inissisimanagera kiisalu periarfissatut pigineqartut isumalluutillu eqqarsaatigineqarsinnaapput. Taamaattumik peqqinnissaqarfimmit sullississutitut periarfissaq assigiinngitsunik aaqqiissuteqarnikkut qulakkeerneqarsinnaavoq, ilaatigut sumiiffinni peqqinnissaqarfimmi sulisut, peqqissaaviit, nunaqarfinni nakorsiartarfiit, peqqinnissaqarfiup angalaneratigut tikeraartarnerit, nakorsaatinik oqarasuaatikkut qarasaasiakkulluunniit attaveqarluni sullissinerit kiisalu peqqissaanermut tunngasumik pisariaqassappat nunap immikkoortuani imaluunniit qitiisumik katsorsartarfinnut innersuunneqarnikkut.

Nakorsamit misissortinnerit, peqqissaaneq peqqissutsimillu siuarsaanermut suliniutit eqqarsaatigalugit sullississutit ilaatigut Inatsisartut peqqussutaanni § 14-imi aalajangersarneqarput. Tassani aalajangersarneqarpoq peqqussut naapertorlugu sullississutit pisinnaatitaasut, pissutsit taamaatillugit periarfissaqarfiat naapertorlugu, ilaatigut peqqissutsimik pinaveersaartitsisumik misissortinnissamik, nakorsamit katsorsartinnissamik kiisalu peqqissutsimik paarsinermik pisinnaatitaasut. Aalajangersagaq peqqussutit siunertaanut kiisalu najugaqarfigisaq apeqqutaannani peqqinnissaqarfiup sullississutaanut naligiimmik periarfissaqarnissamut tunngaviummut atatillugu isigineqassaaq.

Kigutigissaaneq eqqarsaatigalugu pisinnaatitaaffiit erseqqinnerusumik Inatsisartut peqqussutaanni § 15-imi kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat kigutigissaaneq pillugu nalunaarutaanni aalajangersarneqarput. Nalunaarummi aalajangersarneqarpoq kigutigissaanermik sulianik aaqqissuussinermi najugaqarfik apeqqutaatinneqarnani kigutigissaanermik sullissineq naligiimmik periarfissaqarnissaq anguniarneqassasoq. Aamma nalunaarummi aalajangersarneqarpoq piginnaasaqarneq imaluunniit aningaasatigut sinaakkutit pissutigalugit innuttaasut tamarmik aaqqissuussamik kigutigissaanermik neqeroorfigineqarsinnaanngippata meeqqat inuusuttullu pingaartinneqassasut.

Naalakkersuisut ataatsimut naliliipput peqqinnissamut inatsisit atuuttut, innuttaasut pisinnaatitaaffigisaanik tunngaviummik peqqinnissaqarfiup sullississutaanik kiisalu peqqinnissaqarfiup qanoq aaqqissuunneqarnissaanut sinaakkutinik pingaarnertut aalajangersaasut, peqatigisaanilli pissutsit pisariaqartitsinerat naapertorlugu pisariaqartutitigut naleqqusnaanissamut periarfissiisut. Sinaakkutit taakku iluanni peqqinnissaqarfik aaqqissuuneqassaaq najugaqarfik apeqqutaannani peqqinnissaqarfiup sullississutaanut naligiimmik periarfissaqarnissaq anguniarlugu, peqatigisaanilli nunap immikkoortuini ataasiakkaani peqqissaanermut tunngasumik naliliinerit pissutsillu piviusut tunngavigalugit aaqqissuussineq aalajangersarneqassalluni.

2. Naalakkersuisut naliliipput pisussaaffiit taakku ullumikkut nunaqarfinni isorliunerusunilu tamani tamakkiisumik naammassineqartut?

Akissut:

Apeqqut 1-imut akissummi nassuiarneqartutut, peqqinnissaqarfiup neqeroorutaasa aaqqissuunneqarnissaat inatsisit sinaakkutaasa iluanni peqqissaanermut tunngasumik ingerlatsinermullu ataatsimoortumik naliliinermik kiisalu ingerlatsinermut

aningaasaliissutunik ataatsimoortumik aalajangiunneqartunik tunngaveqarpoq. Peqqinnissaqarfiup sumiiffinni ataasiakkaani neqeroorutai Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq pillugu allakkiaanik maanna atuuttumik politikkikkut akuerineqarsimasumik tunngaveqarpoq. Peqqinnissaqarfiup sullississutai ilaatigut innuttaasut amerlassusiat tunngavigalugu aalajangersarneqartarput.

Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq pillugu allakkiaq naapertorlugu nunaqarfinni peqqissaaveqarpoq imaluunniit nunaqarfimmi qarasaasiakkut nakorsartitsisartunik sulisoqarluni. Tamatuma saniatigut nunap immikkoortuani napparsimmavimmit kiisalu immikkut ilisimasalinnit sullissisoqartarpoq. Sullissineq taanna qarasaasiakkut nakorsartitsinikkut, sulisunik tikisitsilluni imaluunniit napparsimasumik ingiaqateqarluni imaluunniit ingiaqateqarani angalatitsinikkut pisinnaavoq. Pisuni ataasiakkaani innuttaasup qanoq innera pisariaqartitaalu kiisalu angallannissamut periarfissat tunngavigalugit periuseq pitsaanerpaamik naleqquttoq pillugu naliliisoqartarpoq.

Nunaqarfinnut sumiiffinnullu avinngarusimasunut peqqinnissaqarfiup angalalluni neqeroorutigisartagaasa ilaattut, pisariaqarfiusumi meeqqat inuusuttullu pingaartillugit kigutigissaasumik tikeraartitsineq, meeqqat akiuussuserneqarnissaat anguniarlugu nakorsamik tikeraartitsineq kiisalu immikkut ilisimasalinnik angalanerit taaneqarsinnaapput, immikkut ilisimasallit nunap immikkoortuini illoqarfinnut angalallutik misissuisarput katsorsaasarlutillu.

Innuttaasut tamarmik ullutsinnut naleqquttumik isumannaatsumillu katsorsaaneqarnissamik periarfissaqarnissaat qarasaasiakkut nakorsartitsinikkut aaqqiissuteqarnikkut, sulisunik taavalu napparsimasunik angalatitsinikkut qulakkeerneqartarpoq.

Sumiiffiit ilaat attaveqaatersuutitigut immikkut ittumik akimmiffeqarfiusarput, taamaammat sumiiffinni taakkunani neqeroorutit naleqqussarneqartariaqartarput. Tasiilami Peqqissaavik tamatumani assersuutissaqqissuuvog, Tasiilamimi silarlukkajunneranik pissuteqartumik peqqissaaviani neqeroorutit immikkut naleqqussagaapput. Taamaammat tamaani peqqissaavik nunap immikkoortuisa qitiusumik napparsimmaviini neqeroorutigineqartartunik neqerooruteqartartut aaqqiissuussaavoq.

Peqqinnissaqarfiup innuttaasunut neqeroorutaata inatsisitigut piumasarineqartunik naammassinniffiunissaat qulakkeerniarlugu, peqqinnissaqarfik peqqinnissakkullu sullissinerit, tamatumani pinaveersaartitsinermik suliniutit, Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit nakkutilliiffigineqartarput. Nunatsinni Nakorsaaneqarfik peqqinnissaqarfiup neqeroorutaasa aaqqiissuunneqarnerannik ingerlaavartumik malinnaavoq, aammattaaq siunnersuineramik suliaqarpoq, tassanilu Naalakkersuisut peqqinnissaqarfiulluunniit neqeroorutit maannakkut atuuttut pitsanngorsarnissaannut siunnersuutunik ujartuisinnaallutillu tigusaqartarput.

Naalakkersuisut tamanna tunngavigalugu naliliipput inatsisitigut pisussaaffiit periarfissatut sinaakkutit iluanni aammalu sumiiffinni pisariaqartitat periarfissallu naapertorlugit naammassineqartut. Taamaattorli piviusumik innuttaasunut qanittumi ullutsinnut naleqquttunik peqqinnissaqarfimmi sullississutunik pilersitsinissaq suli ajornakusoortuuvog, pingaartumik sulisussanik amigaateqarneq pissutigalugu.

Taamaattumik najugaqarfik apeqqutaatinnagu peqqissaanermut neqeroorummik qulakkeerinninniarluni qarasaasiakkut nakorsiartitsinikkut aaqqiissutit atorineqartarput.

a. Aap, naliliineq sullissinermi anguniakkanut aalajangersimasunut, tikeraarnissamut pilersaarutitut imaluunniit nalilersuinermi tunngavigisanut allanut sorlernet tunngaveqarpa?

Sullissinermi anguniakkat, tassunga ilanngullugit kigutilerisunik immikkut ilisimasalinnillu tikeraarnissamut anguniakkat, nunap immikkoortuini peqqinnissakkut sullissineq pillugu allakkiami (Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq pillugu allakkiaq) allaatigineqarput. Peqqinnissaqarfiup qitiusumik immikkoortuini sullissineq pillugu allakkiaq 2015-imi akuerineqarpoq, nunallu immikkoortuini peqqinnissakkut sullissinernut sulit tunngaviulluni.

Tamatuma saniatigut peqqinnissaqarfiup pingaarnertut pilersaarutaa tunngavigineqarpoq. Pilersaarummi pineqartumi ukiumut immikkut ilisimasalinnik angalanerit tamarmik takussutissiarineqarput, tassanilu immikkut ilisimasallit suleqatigiikkutaat, ilaatigut nakorsanik peqqissaasunillu inuttaqartut, nunatsinni angalallutik sumiiffinni ataasiakkaani misissuisarlutik katsorsaasarlutillu. Immikkut ilisimasalinnik angalanerit Danmarkimit kiisalu nunatsinni Dronning Ingridip Napparsimmavissuanit ingerlanneqartarput.

b. Naamik, Naalakkersuisut naliliinerat naapertorlugu peqqinnissaqarfimmit sullissinerni sorlernet imaluunniit nunap immikkoortuini sorlernet sullissinerup qaffasissusia naatsorsuutigineqartoq anguneqarsimanngilaq?

Attuumassuteqanngilaq.

3. Qaammatini kingullerni 12-imi nunaqarfiit isorliunerusullu qassit nakorsamit, peqqissaasumit kiisalu kigutilerisumit imaluunniit kigutigissaasumit orninneqarsimanngillat? Paasissutissat qitiusumik pigineqarpata, Naalakkersuisut najugaqarfiit pineqartut sorliunersut paasissutissiissutigissagaat qinnuigineqarput.

Akissut:

Peqqinnissaqarfiup paasissutissiissutigaa peqqinnissaqarfiup nunap immikkoortuini Avannaani, Diskomi, Kujataani, Sermersuumi aamma Qeqqani nunaqarfinni nakorsiartarfiit tamarmik qaammatini kingullerni aqqaneq-marlunni peqqissaasumit imaluunniit nakorsamit tikeraarneqarsimasut.

Maluginiarneqassaaq nunaqarfinnut angalanerit amerlanertigut suliatigut assigiinngitsunik sulialinnik ataatsimoortunik inuttalersugaasarmata. Nakorsat peqqissaasullu saniatigut peqqinnissaqarfimmi sulisut allat, soorlu peqqissaasut meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik suliaqartartut, nakorsaaterisut tassa farmakonomit kiisalu suliatigut allatigut attuumassuteqartut peqataasarput.

Tamatuma saniatigut peqqinnissaqarfiup paasissutissiissutigaa nunaqarfiit isorliunerusullu tulluittut qaammatini kingullerni 12-imi kigutilerisumik imaluunniit kigutigissaasumik tikeraarneqarsimanngitsut:

Kulusuk, Kuummiut, Sermiligaaq, Isortoq, Itilleq, Sarfannguit, Kangaamiut, Ikerasak, Qaarsut, Saattut, Ukkusissat, Niaqornat, Aappilattoq, Innaarsuit, Kangarsuatsiaq, Naajaat aamma Qeqertat.

Taamaattorli piffissami taaneqartumi tikeraarneqarsimannginneq isumaqanngilaq innuttaasunik attaveqartoqarsimanngitsoq. Siunnersuineq, innersuussineq ataqatigiissaarinerlu sumiiffimmi peqqinnissaqarfik suleqatigalugu pisarput.

Nunatsinni kigutigissaasup nunaqarfinni najugaqarfinnilu tamani aalajangersimasumik tikeraartoqarnissaanik qulakkeerinninniarluni sulisussatigut aaqqissuusaanikkullu periarfissat naapertorlugit ingerlaavartumik sulivoq. Nunaqarfiit isorliunerusullu qulaani taaneqartut arlallit 2026-ip ukiup affaata kingullermi tikeraarneqarnissaat pilersaarutaavoq.

4. Peqqinnissaqarfik nunaqarfinni isorliunerusunilu aalajangersimasumik sullissiniarluni aaqqissuussinerit atuuttut sorliit atorpai, soorlu orniguttartunik, angalasartunik imaluunniit suliatigut assigiinngitsunik sulialinnik peqataaffigineqartunik peqqinnissaqarfimmit suliniutinik? Naalakkersuisut aaqqissuussinerit sumiiffinnik sorlernik matussusiinerat, sulisoqarnerat, qanoq akulikitsigisumik tikeraartarnerat kiisalu ukiumut aningaasartuutaat pillugit paasisutissiissuteqassasut qinnuigineqarput.

Akissut:

Apeqquut 3-mut akissummi allaatigineqartut, peqqinnissaqarfimmiit sullissineq pillugu allakkiaq naapertorlugu nunaqarfinni isorliunerusunilu nakorsanik peqqissaasunillu tikeraartoqarlutik sullissinikkut pisussaaffini naammassineqarput.

Tamatuma saniatigut tikeraarnerit akornanni peqqinnissaqarfimmiit sullissineq qarasaasiakkut nakorsiartitsinertigut ingerlanneqartarpoq. Nunaqarfinni nakorsiartarfiit sapinngisamik nunaqarfimmi peqqinnissamat sulisoqarnikkut inuttalersorneqartarput, taamaalilluni napparsimasoq nakorsanut imaluunniit peqqissaasunut peqqinnissaqarfiup immikkoortuini annerusuni ulluinnarni sulisuusunut attaveqarsinnaanissaa qulakkeerneqarluni.

Qulaani taaneqartunut aningaasartuutit peqqinnissaqarfiup ingerlatsinermut missingersuutaasa pioreersut iluanni ingerlanneqarput. 2024-imi nunaqarfinni peqqissaaviit ingerlatsinneqarnerinut aningaasartuutit 26 mio. kr.-init ikinnerunngitsunit missingersuutigineqarsinapput, 2025-imilu 25 mio. kr.-ullutik, tassani amerlanersaat sulisunut aningaasartuutaallutik.

Nunatsinni kigutigissaasut sulisussaqaaraangata nunaqarfinnut isorliunerusunullu sapinngisamik angalasarput. Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu sapinngisamik kigutigissaanermi pinaveersaartitsinermik katsorsaaneqarfillu assigiinngitsunik neqeroorfigineqarnissaat siunertaavoq. Tikeraarni kigutigissaanermut atortorisarutit angallanneqarsinnaasut atorlugu neqartarput, taamaalilluni sumiiffimmi misissuisoqarsinnaallunilu pinaveersaartitsinermik suliniuteqartoqarsinnaavoq kiisalu katsorsaanerit aalajangersimasut ingerlanneqarsinnaallutik.

Kigutigissaanermik angalatitsineq atuqarfinnik, meeqqerivinnik kiisalu nunaqarfinni peqqinnissaqarfiup sumiiffinni sullissivianik suliatigut assigiinngitsunik sulialinnik suleqatigiinermik taparserneqarpoq. Atuqarfiit ilaatigut atuqarfinni meeqqat

misissorneqarnissaannut aggersaanermut ataqatigiissaarinermullu peqataasarput, sumiiffinnilu arlalinni atuariup ingerlanerani pinaveersaartitsinermit suliniutit, soorlu fluorid atorlugu kigutiniq errortuineq kiisalu kigutigissaaneq, ingerlanneqartarput. Aamma kigutigissaaviit sumiiffinnilu peqqissaaviit kigutinit qaniullu peqqissusaanut tunngasunik saaffiginnissuteqartoqartillugu ingerlaavartumik suleqatigiittarput.

Kigutilerisunik pisariaqartunillu piginnaasalinnik sulisussarsiorneq ukiuni amerlasuuni unammillernartuuvoq, sulilu taamaalluni. Taamaattumik innuttaasut sapinngisamik angerlarsimaffimminut qanittumi neqeroorfigineqarnissaat anguniarlugu politikikkut pingaarnersiunissaq suliniutinillu aallartitsinissaq sulis pisariaqarpoq.

Nunaqarfinni tikeraarnernut ukiumut aningaasartuutit Nunatsinni kigutigissaanermut ingerlatsinermit aningaasartuutaasa ataatsimoortut ilagaat, immikkullu naatsorsorneqartaralik.

5. Inatsisit atuuttut Naalakkersuisullu allaffissornikkut oqartussaaffiat iluanni Naalakkersuisut nunaqarfinni isorliunerusunilu peqqinnissaqarfimmit aalajangersimasumik sullinneqarnerup, peqqinnissaqarfimmi angalasartunik suliatiqullu assigiinngitsunik sulialinnik inuttalinnik suleqatigiinnik ataatsimik arlalinnilluunniit atuinnikkut, nukittorsarneqarnissaa aalajangiisinnaappat? Taamaanngippat, inatsisitigut imaluunniit aningaasaliissuteqarnikkut allannguutit suut pisariaqassappat?

Akissut:

Peqqinnissaqarfiup aaqqissuunneqarnera ingerlatsineratalu pingaarnersaa peqqinnissamut inatsisit atuuttut, politikikkut pingaarnersiunerit kiisalu aningaasanut inatsisimi aalajangersarneqartut naapertorlugit sinaakkutit iluanni pilersaarusiorneqartarput.

Peqqinnissaqarfiup suliassai innuttaasullu peqqinnissakkut sullinneqarnissamut periarfissaat Peqqinnissaqarfiup sullissineri il.il. pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15-imi, 6. november 1997-imeersumi sinaakkuserneqarlutik aalajangersarneqarput. Apeqqut 1-imut akissummi taaneqartutut peqqussummi najugaqarfinni ataasiakkaani peqqinnissaqarfimmi qanoq sullissisoqarnissaa aaqqissuussinissamik aalajangersimasumik periuseq aalajangersarneqanngilaq.

Taamaattumik inatsisit atuuttut iluanni peqqinnissaqarfimmi aaqqissuussinernik assigiinngitsunik suliniutigineqartut, ilaatigut peqqinnissaqarfimmi angalasartunik suliatiqullu assigiinngitsunik sulialinnik inuttalinnik suleqatigiinnik, aaqqissuuneqarsinnaapput, tamanna peqqissaanermut tunngasumik ingerlatsinerimullu naleqquppat.

Taamaattorli peqqinnissaqarfimmi angalasartunik suliatiqullu akimorlugu assigiinngitsunik sulialinnik peqqinnissaqarfimmi sullissineq nukittorsaaneq ima aaqqissuuneqassaaq, allannguutinit peqqinnissaqarfiup neqeroorutaasa ataatsimoortut ajorseriarnissaat pinngitsoortinneqarluni. Taamaattumik aaqqissuussinerup qanoq ilusilerneqarnissaa ilaatigut innuttaasut pisariaqartitaannik naliliinermik tunngaveqassaaq.

Aaqqiissutiniq taamaattunik naliliinermi peqqinnissaqarfiup isumalluutaanik naleqquttumik atorluuannissaq aamma eqqarsaatigineqartarpoq. Taamaalluni

suliniummot aalajangersimasumut aningaasartuutit peqqissutsimut sunniutinut sullissinermilu tunniunneqartunut naleqquttumik oqimaaqatigiissinneqassapput, tassami sumiiffimmi ataatsimi isumalluutiniq atuineq innuttaasut allat peqqinnissaqarfimmit sullinneqarnissamik neqeroorfigineqarnissaannut periarfissanut aamma sunniuteqarsinnaammat.

Peqqinnissaqarfimmi angalasartunik suliatigullu akimorlugu sulialinnik peqqinnissaqarfimmi sullissinermik tamakkiisumik taarserneqarsinnaanngilaq, tassami peqqinnissaqarfimmi aalajangersimasunik sulialinnik ingerlaavartumik imaluunniit sivisuumik ataavartumik pissarsisinnaanissaq pisariaqartinneqarmat.

Aaqqiissummik nutaamik pilersitsineq isumalluutiniq amerlanerusunik pisariaqartitsinermik kinguneqassappat, tamanna aningaasanut inatsimmit aningaasanik tapertatut immikkoortitsisariaqalernermik kinguneqarsinnaavoq.

Naalakkersuisut peqqinnissaqarfiup suliniutaasa aaqqiissuunneqarneranni ineriartorneq ingerlaavartumik malinnaaffigaat, tassunga ilanngullugit peqqinnissaqarfimmi angalatitsilluni sullissinissamut periarfissat, suliatigut akimorlugit sulialinnik neqeroorutit kiisalu qarasaasiakkut nakorsartitsinikkut oqarasuaatikkullu ikorfartuineq, tamanna peqqinnissaqarfiup isumalluutaanik naleqquttumik atuinissaq kiisalu najugaqarfik apeqqutaatinnagu peqqinnissaqarfiup sullississutaanut naligiimmik periarfissaqarnissaq qulakkeerniarlugu.

Naalakkersuisut peqqinnissaqarfiup ineriartortinneqarneranut atatillugu ingerlatsineranik misissuititsillutik aallartitsinikuupput. Aqutsinermut aamma isumalluutiniq atuinermut tunngatillugu unammillernartut pingaarnerit ingerlatsineranik misissuineri paasiniarneqassapput kiisalu taakkununga pissutaasut pingaarnerit nalilersorneqassallutik. Peqqissaanermut tunngasumik isumannaatsumik aamma aningaasaqarnikkut attanneqarsinnaasumik ingerlatsinermut tapersiisumik pitsaangorsaannissamut periarfissat tikkuarneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

6. Naalakkersuisut naliliinerat naapertorlugu peqqinnissaqarfimmi angalasartunik suliatigullu assigiinngitsunik sulialinnik, assersuutigalugu nakorsamik, peqqissaasumik kiisalu kigutilerisumik imaluunniit kigutigissaasumik, inuttalimmik ikinnerpaamik ataatsimik suleqatigiinnik pilersitsineq ingerlatsinerlu aningaasatigut allaffissornikkullu qanoq kinguneqassava? Naatsorsuineq sapinngisamik imatut immikkoortinneqassasoq qinnutigineqarpoq:

- a. sulisut,**
- b. angallassineq najugaqarnerlu,**
- c. nakorsaanermut kigutilerinermullu atortorissaarutit,**
- d. nakorsaatit atorlugillu nunguttartut allat,**
- e. pilersaarusiorneq allaffissornerlu, kiisalu**
- f. ukiumut tikeraarnerit naatsorsuutigineqartut amerlassusiat najugaqarfiillu ilaatinneqartut.**

Akissut:

Apeqquut 2a-mut akissummi taaneqartutut, maanna peqqinnissaqarfimmi immikkut ilisimasalinnik arlalinnik sullissisartunik suleqatigiinnik pilersitsisoqarsimavoq, taakkulu pilersaarusiaq pingaarneq naapertorlugu immikkut ilisimasalinnut tunngasuni ataasiakkaani peqqinnissaqarfiup sullississutaanik sumiiffinni neqerooruteqartarlutik.

Immikkut ilisimasalinnik angalasartunik suleqatigiinnik immikkut ilisimasalinnut tunngasut qulit atuupput, taakkununga ilaallutik isinut nakorsat, meeqqanut nakorsat, uummammut nakorsat sulisullu tarnikkut nappaatilinnut immikkoortorta qarfimmeersut. Suliatigut akimorlugit suliallit angalasarpit, assersuutigalugu meeqqat pillugit suliallit, tassani aamma meeqqat saarni pillugit immikkut ilisimasallit kiisalu timimut iluaqusersuusiortut (bandagister) illoqarfinnut assigiinngitsunut tikeraartarpit.

Danmarkimit Nuummuit, nunap immikkoortuini illoqarfinnut kiisalu peqqissaaviit annerusunut angalasooqartarpoq. Illoqarfinnut ataasiakkaanut suleqatigiinnik sorlernik angalatitsisoqassanersoq qanorlu akulikitsigisumik angalatitsisoqassanersoq nunap immikkoortuini aqutsisut, qitiusumik ataqatigiissaaresoqarfik kiisalu immikkut ilisimasallit akornanni qanittumik suleqatigiinnikkut pilersaarusiorneqartarpoq. Tamanna ilaatigut qanoq amerlatigisut misissorneqartussatut imaluunniit katsorsarneqartussatut innersuunneqarsimanerannik kiisalu ukiumut piffissaq pilersaarutit naapertorlugit angalanissamut qaqugukkut pitsaanerpaajunersoq apeqqutaasarpoq. Napparsimasooq misissorneqartussatut imaluunniit katsorsarneqartussatut allattorsimaffimmut ilanngunneqassaguni peqqissaanermut tunngasumik innersuussisoqarlunilu innersuunneqassaaq. Nuummiinnaq pinnani illoqarfiit pilersaarummi pingaarnermi ilaatut immikkut ilisimasalinnik suleqatigiinnit sapaatit akunnerini ataatsimut katillugit 118-imi 2025-imi tikeraartoqarpoq. Napparsimasut angalasariaqarnissaat minnerpaaffissaaniitinniarlugu, immikkut ilisimasallit illoqarfinnut marlunnut imminnut qanittunut ilaannikkut tikeraartarpit.

Kigutigissaanermik suliaasaqarfik nunap immikkoortuinut agguagaavoq, innuttaasullu 500-imit amerlaneruppata najugaqarfinni kigutileriffeqartarpoq. Kigutileriffinni taakkunanga kigutilerisartooq, kigutigissaaviup ikiortaa kiisalu pisariaqarpat kigutigissaasoq nunaqarfinnut attuumassuteqartunut angalasarpit. Nunaqarfiit tamarmik, innuttakitsuaqqat eqqaassanngikkaanni, ukiumut ataasiarlutik tikeraarneqarnissaat anguniarneqarpoq. Tamanna sulisussaaleqinermik pissuteqakkajuttumik tamatigut periarfissaaneq ajorpoq. Taamaattoqartillugu kigutigissaanermik suliaqarfik sumiiffinnilu oqartussaasut/ingerlatsisut akunnerminni ataqatigiissaaarpit, apeqqut 4-mi akissummi nassuiarneqartut.

Aaqqiissutit tamakku tamarmik isumaqarput napparsimasut amerlanerpaat sapinngisamik najugaqarfigisaminnut qanittumi misissorneqarlutillu katsorsarneqarnissaat.

Tamatuma saniatigut suliatigut akimorlugit sulialinnik pilersitsisoqassappat, aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat suleqatigiinnik taamaattunik sinaakkutinik akisussaaffinnillu aalajangiinermik apeqqutaassapput, tassunga ilanngullugit:

- najugaqarfiit qassit qanoq annertutigisumik matussuserneqassanersut,
- sulisut pigaartuutinneqartassappata,
- sullissinerit suut tunniunneqassanersut,
- peqqinnissaqarfimmi sullissinerit pioreersut suleqatigiinnit nutaanit sorliit taarserneqassanersut

Suleqatigiinnik taamaattunik ingerlatsinissamut suliatigut akimorlugit sulialinnit qassinik atorfinitsisoqassanersoq pissutsinit taakkunanga aalajangersarneqassaaq. Tamannalu ataqatigiissaaressanik kiisalu allanik tapersersuisunik sulisussanik atorfinitsitsinissaq pisariaqarnerooq kiisalu atorussanik pisariaqartunik pisinissaq

aalajangiisuusaaq. Suleqatigiit qanoq sullissinissaat aalajangersarneqarnerisigut aamma peqqinnissaqarfiup neqeroorutai pioreersut sorliit atorunnaarsinneqarsinnaanersut, akisussaaffiup tamarmiusup imaluunniit suleqatigiinnut nutaanut tunniunneqarsinnaanersut ilanngullugit eqqarsaatigineqassapput.

Suleqatigiinnik taamaattunik pilersitsinermi aningaasatigut kingunerisassanut tunngatillugu, Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 2 naapertorlugu § 37 pillugu akissutip sinaakkutaasa iluanni naatsorsueqqissaarnissaq pisinnaanngilaq.

7. Taamatut aqqissuussineq peqqinnissaqarfiup aningaasaliissutaasa pioreersut iluanni pingaarnersuinermit allannortitsinikkut tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit aningaasalersorneqarsinnaava, Naalakkersuisullu nappaatinik siusissukkut paasisaqarnikkut katsorsaanikkullu napparsimasunik angallassinermut, napparsimasunik pinartumik qimagussuinermit imaluunniit kingusinnerusukkut immikkut ilisimasalinnit katsorsaanermut aningaasartuutit annikillisinneqarsinnaasutut naliliippat? Naalakkersuisut naatsorsuinermit tunngaviit naliliinerullu nalorninartui pillugit nassuiaateqassasut qinnuigineqarput.

Akissut:

Apequt 5-imut akissummi takuneqarsinnaasutut, aqqissuussinermit taamaattumut aningaasartuutit peqqissutsimut sunniutaannut sullissinermilu tunniunneqartunut naleqquttumik oqimaatigiissinneqassapput, tassami sumiiffimmi ataatsimi isumalluutit atuineq innuttaasut allat peqqinnissaqarfimmit sullissinermik neqeroorfigineqarnissaannut periarfissanut aamma sunniuteqarsinnaammat.

Aaqqiissut nutaap pilersinneqarnerata ingerlanneqarneratalu neqeroorutit pioreersunut, innuttaasunut ajorseriartinnagu taarserpagu, aningaasaliissutit pioreersut iluanni pingaarnersuinermit allannortitsinikkut tamanna pisinnaavoq.

Ingerlatsineranik maanna misissuileruttornermi inernerit tunngavigalugit naatsorsuutigineqarpoq peqqinnissaqarfiup iluani pingaarnersuinermit allannortitsinikkut peqqinnissamut periarfissat qanoq pitsanngorsarneqarsinnaanersut pillugu misissueqqissaarnernik ilanngussisoqassasoq.

Nappaatinik siusissukkut paasisaqarneq katsorsaanerlu siusinnerusukkut aallartinneqartoq amerlasuutigut napparsimasunik angallassinermut, peruluttunik angallassigasuarnermut kiisalu kingusinnerusukkut immikkut ilisimasalinnit katsorsaanermut aning aasartuutit annikillisarnissaannut iluaqutaasinnaavoq. Naliliineq taanna peqqissaanermit tunngaveqarpoq, tassa siusinnerusukkut suliniuteqarnissaq nappaatip ajorseriarnissaanut pinaveersaartitsisinnaasoq, taamaalillunilu kingusinnerusukkut katsorsartinnissamut isumalluutit annertuunik atuiffiusumik pisariaqartitsineq kiisalu tassunga atatillugu angallanneq annikillisinneqarsinnaalluni. Najugaqarfinni nappaatinik siusissukkut paasisaqarneq amerlasuutigut suli napparsimasunik angalasoqarnissaanik pisariaqartitsisoqassaaq, soorlu nunap immikkoortuani napparsimmavimmi, napparsimmavissuarmi imaluunniit Danmarkimi radiologikkut sukumiisumik misissuisoqarnissaanut.

Maannakkut nappaatinik siusissukkut paasisaqarnerup aningaasatigut kingunerisinnaasaanik immikkut naatsorsuinermit tunngavissamik suliaqartoqarsimanngilaq, tassami tunngavisoq annertuumik nalorninartoqarmat,

tassunga ilanngullugu pinaveersaartitsinermut suliniutit nappaatinillu siusissukkut paasisaqarnerup inuiaqatigiinnut sunniutai kingusinnerusukkut aatsaat ersersinnaammata. Apeqqutip tamakkiisumik akineqarnissaanut aningaasaqarnikkut annertunerusumik misissueqqissaartoqartariaqartoq nalilernerqarpoq, tamannalu Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 2 naapertorlugu akissutip sinaakkutaasa iluanni suliarineqarsinnaangilaq.

8. Taamatut aqqissuussineq kommuninut, namminersorlutik inuussutissarsiteqartunut innuttaasunullu aningaasatigut allaffissornikkullu qanoq kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpa, tassunga ilanngullugit innuttaasut namminneq angalanerat, suliffimmit peqannginnerat kiisalu katsorsartinnermut atatillugu aningaasartuutaat eqqarsaatigalugit?

Akissut:

Innuttaasut misissortikkiartorlutik katsorsartikkiartorlutillu angalanerannut atatillugu inuiaqatigiinnut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassat ataatsimut isigalugu qulaajaasumik misissueqqissaarnernik siusinnerusukkut suliaqartoqarsimanngilaq.

Taamatuttaaq siusinnerusukkut naatsorsorneqarsimanngilaq peqqinnissaqarfiup pingaarnertut pilersarusiami tunngavigalugu immikkut ilisimasalinnik angalanerisigut napparsimasunik angalanerit qassit sipaarutigineqarsimanersut.

Innuttaasunut imaluunniit inuussutissarsiteqartunut inuiaqatigiinni ataatsimut kingunerisassat, soorlu aningaasarsianik annaasaqarneq, ilaatigut malittarisassanut isumaginninnermut, utoqqarnut, innarluutilinnut kiisalu ilinniartitaanermut tunngasutigut inatsisitigut aalajangersarneqartut aammalu isumaqatigiissutit naapertorlugit atugassarititaasut eqqarsaatigalugit nalilersorneqartariaqassapput. Apeqqutip tamakkiisumik akineqarnissaanut aningaasaqarnikkut annertunerusumik misissueqqissaartoqartariaqartoq nalilernerqarpoq, tamannalu Inatsisartut Suleriaasianni § 37, imm. 2 naapertorlugu akissutip sinaakkutaasa iluanni suliarineqarsinnaangilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Anna Wangenheim